

Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja 183

Yhtenäistetty Joonas Kokkonen

Heikki Poroila

Suomen musiikkikirjastoyhdistys

Helsinki 2015

Julkaisija
Suomen musiikkikirjastoyhdistys

© Heikki Poroila 2015

Toimitustyö ja taitto
Heikki Poroila

01.4

Poroila, Heikki

Yhtenäistetty Joonas Kokkonen / Heikki Poroila. – Helsinki : Suomen musiikkikirjastoyhdistys, 2015. – 11 s. ; kuv. – (Suomen musiikkikirjastoyhdistyksen julkaisusarja, ISSN 0784-0322; 183). – ISBN 978-952-5363-81-4 (PDF)

978-952-5363-81-4

~ Yhtenäistetty Joonas Kokkonen 2 ~

Joonas Kokkonen -luettelon käyttäjälle

JOONAS KOKKONEN (13.11.1921 – 2.10.1996) kuuluu niihin suomalaisiin säveltäjiin, joka ei tyytynyt yhteen rooliin. Televisiodokumentin nimi ”Musiikin Kekkonen” viittaaakin siihen asemaan, johon Kokkonen nousi suomalaisen taidemusiikin vaikuttajana. Monet roolit eivät kuitenkaan estäneet Kokkosta säveltämästä suhteellisen suppeaa, mutta monipuolista tuotantoa, jonka suhteellisen perinteinen tyyli takasi myös poikkeuksellisen kansansuosion. Ooppera *Viimeiset kiusaukset* oli 1900-luvun menestyneimpiä oopperoita yli viidelläsadalla esityksellään.

Joonas Kokkosen sävellystuotanto on eritelty hyvin Pekka Hakon elämäkertaan *Voiko varjo olla kirkas : Joonas Kokkosen elämä* (Ajatus 2001, ISBN 951-566-059-9) liittämässä teosluettelossa. Se on toiminut myös tämän ohjeluettelon keskeisenä lähteteoksena. Pekka Hakon luettelo pohjautuu Anja Salmenhaaran Musiikki-lehden numerossa 3/1971 julkaisemaan teoslistaukseen, joka oli tehty yhteistyössä säveltäjän itsensä kanssa ja on tässä suhteessa varsin autenttinen.

Kokkosen tuotannon vähäiset nimiongelmat liittyvät siihen, ettei hän katsonut tarpeelliseksi nimetä monia soitinmusiikkiteoksiaan millään erottuvalla tavalla. Koska myöskään Pekka Hako ei ole katsonut minkäänlaista teosten yksilöllistä koodaamista tarpeelliseksi, jää monien teosten tunnistaminen riippumaan kirjastoissa siitä, miten teoksen nimi saadaan kytketyksi säveltäjän nimeen. Vuosilukua en ole katsonut Kokkosen teosten kohdalla erityisen hyödylliseksi lisätiedoksi.

Kiitän Suomen kirjastosäätiötä tämän verkkojulkaisun tekemisen tukemisesta.

Helsingin Viikissä kesäkuussa 2015

Heikki Poroila

Joonas Kokkosen sävellykset

Teokset on järjestetty standardoidun nimen mukaiseen aakkosjärjestykseen. Muita tietoja on annettu perinteiseen tapaan nimekkeen alapuolella. Luettelossa mainitun Bach-sovituksen lisäksi Kokkonen sovitti yhdeksän joululaulua kokoelmaan *Suuri joululaulukirja* (WSOY, 1982), mutta niitä ei ole tässä luettelossa eritelty sovitusten täsmentämättömyyden takia.

[Amy]

► 1969. Piano, huilu, trumpetti, kitara, kontrabasso ja lyömäsoittimet. Musiikki on sävelletty televisio-ohjelmaan ja omistettu ”Niilo Tarvajärvelle ja hänen kissalleen”.

[Autereentie 13 B]

► 1950. Musiikkia Else Mattilan näytelmään viululle ja pianolle.

[Bagatellit, piano]

► 1968-1969. Göteborgilaisen Levande Musik -yhdistyksen tilausteos.

■ Viisi bagatellia

[Bagatellit, piano. Nro 1, Praeambulum]

[Bagatellit, piano. Nro 2, Intermezzo]

[Bagatellit, piano. Nro 3, Aves]

■ Linnut

[Bagatellit, piano. Nro 4, Elegiaco]

[Bagatellit, piano. Nro 5, Arbores]

■ Puut

[Concertinot, huilu, piano, jousiork.]

► 1970. Teos jäi keskeneräiseksi.

■ Concertino per flauto, pianofort

[Crescat in G]

► 1991. Tuuba. Nordisk musikfest i Göteborgin tilausteos. Joonas Kokkosen viimeinen sävellys.

■ Vivat, crescat, floreat G

[Duot, viulu, piano]

► 1954-12.10.1955. Osat: 1. Allegro moderato, 2. Intermezzo (Allegro grazioso) ja 3. Un poco adagio – Allegro. Omistettu Timo Mäkiselle ja Paavo Rautiolle (”Loistavalle duolle, Timo Mäkiselle ja Paavo Rautiolle, parhain ajatuksia JK-nen”).

■ Duo pianolle ja viululle

[“... durch einen Spiegel...”]

► 1976-7.7.1977. Jousiorkesteri (12 soitinta) ja cembalo. Osat: Andante – Allegro – Allegro ma non troppo – Adagio. Festival Strings Lucernen tilausteos.

■ Metamorfooseja 12 jouselle ja cembalolle – Metamorphosen für 12 Streicher und Cembalo

[Erekhteion]

► 1969-1970. Kantaatti solisteille, sekakuorolle ja orkesterille. Teksti Arvi Kivimaa (1904-1984). Turun yliopiston tilausteos 50-vuotisjuhlille.

[Erekhteion. Nro 1, Pohjola]

[Erekhteion. Nro 2, Hahmo]

[Erekhteion. Nro 3, Aikamiesten tanssi]

[Erekhteion. Nro 4, Tämä maa]

[Etydit, piano]

► 1938-1940. Omistettu Kalevi Koskelle.

■ Etude

[Etyydi klassilliseen tyyliin]

► 1936. Piano. Säveltäjä on asettanut teoksen esityskieltoon.

[Häämarssi]

► 1948. Urut tai piano. Omistettu Sinikka ja Pekka Virtamalle.

[Hääsoitto]

► 1968. Urut. Omistettu Leena-tyttäreille.

[Ikivihreä]

► 1953. Kantaatti sekakuorolle, tyttö- ja poikakuorolle, lapsisolistille ja pianolle. Teksti Marjatta Kurenniemi (1918-2004). Järvenpään yhteiskoulun tilausteos koulun 25-vuotisjuhlille.

[Ikivihreä. Nro 1, Pellon ikävä]

[Ikivihreä. Nro 2, Järvi heijastaa]

[Ikivihreä. Nro 3, Ikivihreä]

[Illat]

► 1955. Laulusarja sopraanolle ja pianolle. Tekstit Katri Vala (1901-1944), saksannokset Heinrich Bremer.

[Illat. Nro 1, Hiljainen, surullinen ilta]

■ Hämärä painoi

[Illat. Nro 1, Hiljainen, surullinen ilta, saksa (Ein stiller, trauriger Abend)]

[Illat. Nro 2, Ihana, surullinen ilta]

■ Vedessä oli himmeä kultainen viiru

[Illat. Nro 2, Ihana, surullinen ilta, saksa (Ein wunderbarer, trauriger Abend)]

[Illat. Nro 3, Kevätilta]

■ Istuin hiljaa kivellä

[Illat. Nro 3, Kevätilta, saksa (Frühlingsabend)]

[Impromptut, piano]

► 1938. Omistettu Kalevi Koskelle.

■ Impromptu

[Improvvisazione]

► 1982. Viulu ja piano. Violin Competition of Indianapolisin tilausteos. Omistettu Josef Gingoldille.

[Inauguratio]

► 12.8.1971. Orkesteri. Helsingin juhlatiikkojen tilaus.

[Interludit, ork.]

► 1977. Orkesteri. Osat: 1. Moderato, 2. Allegretto, 3. Allegro ja 4. Andante. Yleisradion tilaus.
■ Interludeja oopperasta Viimeiset kiusaukset

[Iuxta crucem]

► 27.6.1979. Urut. Keski-Lahden seurakunnan tilausteos Lahden Ristin kirkon urkujen vihkiäisiin 5.8.1979.

[Joululauluja lapsille]

► 1956-1966. Lauluääni ja piano.

[Joululauluja lapsille. Nro 1, Jouluna]

► Teksti Johannes Suomalainen (1890-1957).

■ Illoitkaatte, iloitkaatte – Joululaulu

[Joululauluja lapsille. Nro 2, Aattoiltana]

► Teksti Ester Ahokainen (1907-1989). Laulu julkaistiin Joulupukki-lehdessä 1958.

■ Sano äiti saammeko

[Joululauluja lapsille. Nro 3, Metsän joulu]

► Teksti Oiva Paloheimo. Laulu on vuodelta 1966.

■ Suuret hongat huminoid

[Joululauluja lapsille. Nro 4, Legenda]

► Teksti Jaakko Haavio (1904-1984). Laulu on vuodelta 1966.

■ Kaks kyyhkyläistä päällä kurkihirren

[Järvenpään kirkon kellosävelmät]

► 1968. Pronssikellot. Järvenpään seurakunnan tilausteos.

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 1, Ehtookellot]

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 2, Huomenkellot]

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 3, Papinkellot]

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 4, Kokoonsoitto]

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 5, Juhlasoitto]

[Järvenpään kirkon kellosävelmät. Nro 6, Sanomakellot]

[Kaksi pientä preludia]

► 1943. Piano. Osat: 1. Allegro capriccio ja 2. Andantino seplice. ”Rakkaalle vaimolleni omistettu. Jouluna 1943.”

[Kallein joululahja]

► 1956. Lauluääni ja piano. Teksti Jaakko Haavio.

[Karjalan kunniaksi]

► 23.8.1960. Mieskuoro. Teksti Toivo Lyy (1898-1976). Säveltäjä on asettanut teoksen esityskieltoon, mutta käytti musiikin teoksessa *Lehvillä puiden*.

[Kolme laulelmaa Einari Vuorelan runoihin]

► 1941-1947. Lauluääni (korkea) ja piano. Tekstit Einari Vuorela.

[Kolme laulelmaa Einari Vuorelan runoihin. Nro 1, Elokuun ilta]

■ Hämärässä loistaa oljet, kiiluu sirpit

[Kolme laulelmaa Einari Vuorelan runoihin. Nro 2, Yli maiden ja metsien käy]

[Kolme laulelmaa Einari Vuorelan runoihin. Nro 3, Tuomi kukki]

■ Unta näkee talo, sade ropisee

[Konsertot, sello, ork.]

► 1969. Osat: 1. Moderato – Allegro, 2. Allegretto ja 3. Adagio – Cadenza – Allegro vivace. Teos on omistettu Alvar Aallolle ja se on sävelletty Arto Noraksen pyynnöstä.

■ Concerto per violoncello ed orchestra. Sellokonsertto

[Kotisisarten marssi]

► 1958. Naiskuoro. Teksti Oiva Paloheimo (1910-1973). Ensimmäinen palkinto Kotisisarten Liiton kutsukilpailussa. Teoksen ensimmäinen versio on sävelletty yhteislaululle pianon säestyksellä.

■ Kotisisarlaus

[Kulta ja minä]

► Ennen vuotta 1940. Lauluääni ja piano. Teksti Ainikki Kivi (1899-1955).

Bach, Johann Sebastian

[Die Kunst der Fuge, BWV1081. Contrapunctus XI; sov., kamariork. / Kokkonen]

► Sovitettu vuosina 1984-1991. Orkesterissa on 2 huilua, 2 oboeta, 2 englannintorvea, 2 fagottia ja jouset. Yleisradion tilausteos.

[Kuule kuinka ruoho kasvaa]

► 1981. Lauluääni ja piano. Teksti Aale Tynni (1913-1997). Sävelletty Kasper Haapavaaralle. Käsikirjoitus on kadoksissa.

[Kvartetot, jouset, nro 1]

► 1958-1959. Osat: 1. Allegro, 2. Andante molto tranquillo ja 3. Allegro non troppo. Yleisradion tilausteos.

■ Jousikvartetto nro 1 – Quartetto

[Kvartetot, jouset, nro 2]

► 1964-1966. Osat: 1. Passacaglia, 2. Intermezzo, 3. Introduzione ed Allegro vivace ja 4. Epilogo.

■ Jousikvartetto nro 2 – Quartetto II

[Kvartetot, jouset, nro 3]

- ▶ 1976. Osat: 1. Allegretto, 2. Allegro ja 3. Adagio.
- Jousikvartetto nro 3 – Quartetto n:o 3

[Kvintetot, piano, jouset]

- ▶ 1951-1953. Osat: 1. Moderato, 2. Scherzo, 3. Adagio non troppo ja 4. Allegro moderato. Teoksen yhteydessä on esiintynyt opusnumero 5, jonka taustasta ole tarkempaa tietoa.
- Pianokvintetto – Quintetto per piano, 2 violini, viola e violoncelle

[Kvintetot, puhaltimet]

- ▶ 1972-1973. Huilu, oboe, klarinetti, käyrätorvi ja fagotti. Osat: 1. Andante, 2. Allegro vivace, 3. Moderato, quasi allegretto ja 4. Allegro. Den Norske Blåsekvintettin tilausteos.
- Puhallinkvintetto – Quintetto per flauto, oboe, clarinetto, corno e fagotto

[Laudatio Domini]

- ▶ 1966. Sopraano ja kuusiääninen sekakuoro. Teksti Raamatusta. Yleisradion tilausteos. Osat: 1. Laudate Dominium, 2. Vox Domini, 3. Qui emittis fontes, 4. Reverti jubes ja 5. Alleluja.

[Laulut, lauluääni, piano (Kailas)]

- ▶ 1944-1953. Tekstit Uno Kailas (Frans Uno Salonen, 1901-1933).

- Neljä laulua Uno Kailaan runoihin

[Laulut, lauluääni, piano (Kailas). Nro 1, Adagio]

- Hetki rajaton, kuin meren sydän salainen ja syvä

[Laulut, lauluääni, piano (Kailas). Nro 2, Peitetyt kasvot]

- Minä usein unessa miehen nään

[Laulut, lauluääni, piano (Kailas). Nro 3, Enkeli]

- Tuli kaunein kaikista enkeleistä

[Laulut, lauluääni, piano (Kailas). Nro 4, Finaali]

- Elämän keskellä kerran, kaunista untani nähden

- ▶ Laulun käsikirjoituksessa on omistus ”Rakkaalle vaimolleni 9.5.1944”.

[Lehvillä puiden]

- ▶ 1960-1966. Mieskuoro. Teksti Lassi Nummi (1928-2012). Järvenpään Mieslaulajien tilausteos. Musiikki perustuu esityskiellossaan olevan laulun *Karjalan kunniaksi* sävelmään.

- Lehvillä puiden liikahti äsken

[Lintujen tuonela]

- ▶ 1958-1959. Mezzosopraano ja orkesteri. Teksti P. Mustapää (Martti Haavio, 1899-1973). Jenny ja Antti Wihurin rahaston tilausteos.

[Lintujen tuonela. Nro 1, Täydellisyyden maassa]

- Olin maassa onnekaassa – Im Lande der Vollständigkeit

[Lintujen tuonela. Nro 2, Lintujen tuonela]

- Oi laulu unohdettu – Das Totenreich der Vögler

[Lintujen tuonela. Nro 3, Sade]

- Oi onnellisin laulu – Das Regen

[Lux aeterna]

- ▶ 27.7.1974. Urut. Omistettu Tauno Äikäälle.
- Ikuinen valo

[Marssi Merjan Laulajille]

- ▶ 1943. Teoksen käsikirjoitus on kadonnut, mutta se on esitetty keväällä 1943.

[Messut (Missa a cappella)]

- ▶ 1962-1963. Sekakuoro. Tekstinä normaali roomalaiskatolinen messu (Kyrie – Gloria – Credo – Sanctus – Agnus Dei). Teos on sävelletty Luterilaisen maailmanliiton Helsingin kongressiin.
- Missa a cappella

[Musiikkia jousiorkesterille]

- ▶ 1956-1957. Jousiorkesteri. Osat: 1. Moderato – più lento – Tempo I, 2. Allegro molto – Poco più lento – Tempo I, 3. Adagio religioso ja 4. Allegro.
- Musiikkia jousille

[Opus sonorum]

- ▶ 1963-1964. Orkesteri, jossa on mukana piano. Yleisradion palkinto 1966.

[Il Paesaggio]

- ▶ 1986-23.1.1987. Kamariorkesteri. Järvenpään kaupungin tilausteos.
- Musica per orchestra da camera

[Pielavesi]

- ▶ 1939. Sarja pianolle. Osat: 1. Preludietto (Molto moderato), 2. Nocturne (Un poco sostenuto e dolcissimo), 3. Sade (Veloce e espressivo), 4. Iltapilviä (Andantino semplice) ja 5. Aamutuuli (Vivacissimo). Omistettu ”Esterille ja Veijolle sotajouluna 1939” ja ”Rakkaalle 80-vuotiaalle Veijoveljelle 17-vuotiaalta säveltäjältä 7.7.1989”.

[Pienen pieni kamarimusiikki 40-vuotiaalle Seppo Kimaselle sekä Yoshikolle]

- ▶ 3.2.1989. Viulu ja sello.

[Religioso]

- ▶ 1956. Piano.

[Requiemit]

- ▶ 1979-1981. Sopraano, baritoni, sekakuoro ja orkesteri. Akateemisen Laulun ja Helsingin kaupunginorkesterin tilausteos. Osat: 1. Requiem aeternam, 2. Kyrie eleison, 3. Tractus (Absolve Domine), 4. Domine Jesu Christe, 5. Hostias et preces, 6. Sanctus & Benedictus, 7. Agnus Dei, 8. In Paradisum ja 9. Lux aeterna.
- In memoriam Maija Kokkonen

[Sammakon virsi sateen aikana]

- ▶ 1963. Mieskuoro. Teksti P. Mustapää (Martti Haavio). Muntra Musikanter-kuoron tilausteos.
- Hyppiä tanssien kuljen

[Sans paroles]

- ▶ 1941. Lauluääni ja piano. Teksti Einari Vuorela (1889-1972).
- Yö valkea, valkeat koivut

[Sinfonia da camera]

- ▶ 1961-1962. Jousiorkesteri (12 jousisoitinta). Osat: 1. Moderato, 2. Allegro non troppo, 3. Molto vivace ja 4. Andante. Festival Strings Lucernen tilausteos. Yleisradion palkinto 1964.

[Sinfoniat, nro 1]

- ▶ 1958-1960. Orkesteri. Osat: 1. Moderato, 2. Allegretto, 3. [ei tempomerkintää] ja 4. Adagio – Allegro. Yleisradion tilausteos.

[Sinfoniat, nro 2]

- ▶ 1960-1961. Orkesteri. Osat: 1. [ei tempomerkintää], 2. Adagio non troppo – Allegro moderato, 3. [ei tempomerkintää] ja 4. Andante tranquillo – Allegro vivace.

[Sinfoniat, nro 3]

- ▶ 1967. Orkesteri. Osat: 1. Andante sostenuto, 2. Allegro, 3. Allegretto moderato ja 4. Adagio. Yleisradion tilausteos. Pohjoismaiden musiikkipalkinto 1968.

[Sinfoniat, nro 4]

- ▶ 26.10.1971. Orkesteri. Osat: 1. Moderato, 2. Allegro ja 3. Adagio. Yleisradion tilausteos. “Omissettu vaimolleni”.

[Sinfonisia luonnoksia]

- ▶ 1968. Orkesteri. Osat: 1. Lamento, 2. Pezzo giocoso ja 3. Religioso. Helsingin juhlatuokkien tilausteos.
- Sinfonische Skizzen – Symphonic sketches

[Sonaatit, sello, piano]

- ▶ 1975-22.3.1976. Osat: 1. Andante – Allegro, 2. Adagio ja 3. Allegretto mosso. Omistettu Arto Norakselle.
- Sonata per violoncello e pianoforte

[Sonatella]

- ▶ 1954. Piano. Osat: 1. Allegretto, 2. Koraalin tapaan ja 3. Allegro. Omistettu Jarmo Kokkoselle.

[Sonatiinit, piano]

- ▶ 1953. Osat: 1. Adagio, 2. Allegro ja 3. Adagio – Allegro.
- Sonatina

[Sormin soitti Väinämöinen]

► 1984-1985. Mieskuoro. Teksti Kalevalasta (44:232-264). Helsingin yliopiston ylioppilaskunnan tilausteos.

[Sub rosa]

► 1972-1973. Laulusarja mezzosopraanolle ja pianolle. Tekstit Eeva-Liisa Manner (1921-1995). Heljä Angervon ja Suomen Solistiyhdistyksen tilausteos.

[Sub rosa. Nro 1, Kohtasimme punertavalla polulla]

[Sub rosa. Nro 2, Kuljemme ja kuljemme]

[Sub rosa. Nro 3, Mitä oli]

[Sub rosa. Nro 4, Veneeni on vedetty korkealle]

[Surusoitto]

► 14.6.1969. Urut. Omistettu ”Äitini muistolle”.

[Tontilo-kantaatti]

► 1973. Lastenlaulu lauluäänelle ja pianolle. Teksti Olli Tola (1951-). Omistettu lähetystöneuvosto Tatu Tuohikorven perheelle.

[Triot, piano, jouset]

► 1948. Viulu, sello ja piano. Osat: 1. Un poco adagio – Allegro moderato ma energico, 2. Andante tranquillo e semplice ja 3. Allegro molto e giocoso. Teoksen yhteydessä on esiintynyt opusnumero 1, jonka taustasta ole tarkempaa tietoa.

■ Pianotrio

[Viimeiset kiusaukset]

► 1972-1975. Ooppera. Libretto Lauri Kokkonen. Oopperan musiikista sovitettut ”interludit” orkesterille on käsitelty tässä luettelossa itsenäisenä teoksena.

■ De sista frästelserna. Die letzten Versuchungen. The last temptations

[Viimeiset kiusaukset. En saa ovea auki]

► Tämä ja osa *Minun on vielä ennen kuolemaani* on esitetty myös erikseen nimellä ”Kaksi monologia oopperasta Viimeiset kiusaukset”.

[Viimeiset kiusaukset. Minun on vielä ennen kuolemaani]

[Viimeiset kiusaukset. Paavon virsi]

► Tämän melodian Joonas Kokkonen on lainannut perinteisestä koraalista.

■ Sinuhun turvaan, Jumala. Ukko-Paavon virsi

[Viimeiset kiusaukset. Paavon virsi; sov., lapsikuoro]

► Joonas Kokkosen oma sovitus Tapiolan kuorolle.

[Viimeiset kiusaukset. Paavon virsi; sov., puhallinork.]

► Teppo Lindholmin vuonna 1978 tekemä sovitus.

■ Ukko-Paavon virsi